

Studieplan 2004/2005

210080 Bachelor i sosialt arbeid (kull 2004 - 07)

Målet med utdanningen er å utdanne yrkesutøvere som er reflekterte både på egen rolle og på brukernes rolle. Studentene skal få kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. De skal engasjeres faglig, oppøve evnen til kritisk refleksjon over fag, etikk, egen yrkesrolle og de sosiale prosesser og strukturer som er rammer for brukernes liv.

Studiet er et 3-årig studium som kvalifiserer for å arbeide med sosiale problemer på ulike felt og med ulike målgrupper.

Faglig innhold

Målet med utdanningen er å utdanne yrkesutøvere som er reflekterte både på egen rolle og på brukernes rolle. Studentene skal få kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. De skal engasjeres faglig, oppøve evnen til kritisk refleksjon over fag, etikk, egen yrkesrolle og de sosiale prosesser og strukturer som er rammer for brukernes liv.

Studiet er et heltidsstudium. Det er inndelt i til sammen 7 emner som alle er obligatoriske og må tas i den rekkefølge de framkommer i fagplanen.

- Emne 1: Grunnleggende perspektiver i helse- og sosialarbeid, 4 delemner (totalt 60 studiepoeng)
- Emne 2: Sosialt arbeids kunnskapsgrunnlag. Teori og praksis (30 studiepoeng).
- Emne 3: Praksis med praksisforberedende undervisning (30 studiepoeng).
- Emne 4: Sosialt arbeid med mennesker med sammensatte behov (20 studiepoeng).
- Emne 5: "Forskning i eget felt" - prosjektarbeid (20 studiepoeng).
- Emne 6: Fellesemne med Bachelor i barnevern (5 studiepoeng).
- Emne 7: Fordypningsoppgave (15 studiepoeng).

Yrkesmuligheter

Den vanlige yrkesbetegnelsen er sosionom. Sosionomers hovedarbeidsplass er i den kommunale sosial- og barneverntjenesten. Andre arbeidsplasser kan være institusjoner med ulike målgrupper for eksempel rus, psykiatri, somatiske sykehus, personalforvaltning, frivillige organisasjoner osv.

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Opptakskrav

Generell studiekompetanse/godkjent realkompetanse. Politiattest

Undervisnings- og læringsmetode

Arbeids- og evalueringsformene beskrives nærmere under hvert enkelt emne. Studentene må følge emnene i den rekkefølgen de framkommer i fagplanen, og hvert emne må være godkjent før studenten kan gå videre i studiet.

Utenlandsopphold

Studentene kan ta praksisstudier i utlandet innenfor godkjente avtaler. Det er også mulig å skrive fordypningsoppgave i utlandet.

Spesielle reglement/lover

Gyldig politiattest

Heltid/ deltid

Heltid

Studielengde

3 år

Grad/ kompetanse

Bachelorstudium

Opptak

Samordna opptak

Kull

2004/2007

Godkjenningsorgan

HiL-styret (S-sak 87h/03)

Godkjenningsdato

08.12.2003

Bachelor i sosialt arbeid (kull 2004 - 07): Struktur/emneoppbygging

Kode	Emnets navn	SP.	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
IBV01, ISO1, IVP01	Grunnleggende perspektiver i helse- og sosialarbeid	60	O	30	30				
ISO05	Emne 2. Sosialt arbeids kunnskapsgrunnlag. Teori og praksis	30	O			30			
ISO06	Emne 3. Praksis med praksisforberedende undervisning	30	O				30		
SOA2001	Emne 4. Sosialt arbeid med mennesker med sammensatte behov	20	O					30	
SOA2002	Emne 5. Forskning i eget fag	20	O						10
VALG01	Emne 6. (Selvvalgt fellesemne for bachelor i sosialt arbeid og bachelor i barnevern)	5	O						5
SOA2003	Emne 7. Fordypningsoppgave	15	O						15
Sum:				30	30	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

1BV01, 1SO1, 1VP01 Grunnleggende perspektiver i helse- og sosialarbeid

Navn:

Grunnleggende perspektiver i helse- og sosialarbeid

Kode:

1BV01, 1SO1, 1VP01

Studiepoeng:

60

Emnebeskrivelse:

Grunnleggende perspektiver i helse- og sosialarbeid er på 60 studiepoeng (sp) og er delt i fire delemner:

- Delemne 1: Læringsmodell, studentrolle og personlig kompetanse
- Delemne 2: Menneske, handling og samhandling
- Delemne 3: Samfunnsmessige rammebetingelser
- Delemne 4: Profesjon og praksis (se egne studiespesifikke emnebeskrivelser)

Innholdet i del-emnene 1, 2 og 3 er i hovedsak felles for alle tre studieretninger. Delemne 4 er i studiespesifikt. I undervisningen vil aspekter knyttet til brukermedvirkning, tverrfaglighet og etikk bli gjennomgående understreket.

Delemne 1: Læringsmodell, studentrolle og relasjonskompetanse

Delemnet er på 6,25 studiepoeng. Delemnet er gjennomgående for hele studieåret og begynner med to introduksjonsuker ved første semesters start. Tema tas deretter opp igjen ved flere anledninger. Delemne 1 fokuserer på den læringsmodell og studentrollen som undervisningen bygger på. Temaer er:

- studentrolle,
- gruppeprosesser,
- kommunikasjon,
- konfliktløsning,
- skriving og skriveprosesser.

Delemnet starter en prosess som har til siktemål å utvikle studentenes relasjonskompetanse (evne til god kommunikasjon og samhandling med brukerne av helse- og sosialtjenester)

Delemne 2: Menneske, handling og samhandling

Delemnet er på 17,25 studiepoeng og vil bli undervist i første semester. Delemnet består av disiplin-fag og tema-uker om brukermedvirkning. Det vil bli undervist i fagene psykologi, sosiologi, sosialantropologi og etikk. I psykologi får studentene bl.a. presentert ulike psykologiske perspektiver eller teorier som redskaper til å kunne belyse menneskelige fenomener. I sosiologi og sosialantropologi legges det vekt på hvordan samhandling reguleres og utageres i ulike kulturer/delkulturer. Evnen til å fortolke samhandlingssituasjoner og ulik rolleadferd i ulike situasjoner vil ha fokus. Forholdet mellom konformitet og avvik tas også opp. Etikk-undervisningen tar opp noen viktige etiske teorier som bakgrunn for et fokus på praktisk etisk fornuft.

Delemne 3: Samfunnsmessige rammebetingelser

Delemnet er på 20 studiepoeng . Delemnet undervises i siste del av første semester og begynnelsen av andre semester. Perspektiver fra delemnet er blitt tematisert i tema-ukene om brukermedvirkning.

I delemnet undervises det i juss, helse- og sosialpolitikk, stats- og kommunalkunnskap, organisasjonsteori og kvantitativ metode. I juss er fokus på juridisk metode og rettsanvendelse, sentrale rettsregler i helse- og sosialretten, vedtak, menneskerettigheter, rettssikkerhet og etikk. Helse- og sosialpolitikken gir en oversikt over velferdsstatens framvekst og utvikling, over de verdivalg og prioriteringer man som helse- og sosialarbeider vil måtte gjøre, samt en innføring i bakgrunnen for ulike velferdspolitiske problemer og hva det vil si å jobbe med forebyggende virksomhet. Stats- og kommunalkunnskapen gir innsikt i vårt politiske system og forvaltningsstruktur på sentralt og lokalt nivå. Organisasjonsteorien tar opp hvordan organisatoriske forhold påvirker og setter rammer for yrkesutøvelsen.

Delemne 4: Profesjon og praksis - studiespesifikke delemner.

Profesjon og praksis - barnevern vil fokusere på:

- Sosialiseringsteori
- Barn og unges oppvekstvilkår i Norge
- Skole og barnehage som sosialiseringsarenaer
- Barnevernets historie
- Arbeidsprosessen i barnevernsaker
- Barnevernspedagogens virksomhet

Profesjon og praksis - sosialt arbeid vil fokusere på:

Delemnet skal gi studentene en innføring i forståelsen av hva som kjennetegner sosiale problemer og en forståelse av sosionomens plass i hjelpeapparatet, og hva som påvirker yrkesutøvelsen. Studentene skal få kunnskap om sosialt arbeids historie og verdier, og de skal bli kjent med noen av de dilemma sosionomer møter i praksis. Videre skal studentene bl.a få kunnskap om politiske beslutninger og deres betydning for forståelsen av sosiale problem. det gis innføring i grunnleggende ferdigheter som kreves i sosialt arbeid.

Sentrale tema:

- Sosialt arbeids historie
- Introduksjon i sosialt arbeids teori, tenkemåte og arbeidsmåter
- Sosialt arbeids verdier og yrkesetikk
- Yrkesroller og dilemma i yrkesutøvelsen

Delemnet inneholder også en obligatorisk praksisutplassering på 5 uker.

Profesjon og praksis - vernepleie vil fokusere på:

- Delemnet inneholder tema fra rammeplanens hovedemner 2 og 4 (2A og 2B, 4A og 4E), og dreier seg om en introduksjon til vernepleieryrket og hvilke oppgaver og utfordringer som er knyttet til yrkesrollen.
- Ulike forståelser av funksjonshemming vil bli presentert, samt hvordan samfunnets syn på funksjonshemmede har endret seg gjennom historien og i forskjellige kulturer.
- Det vil være en innføring i utviklingspsykologi og hva som regnes som normalutvikling, samt hvordan ulike typer funksjonshemninger påvirker denne utviklingen. Her vil det særlig pekes på utfordringer knyttet til samhandling med mennesker med kognitiv svikt.
- En arbeidsmodell for vernepleiefaglig arbeid vil bli presentert, hvor fokuset i denne omgang er å kjenne til innholdet i modellen og hvilken betydning omsorgspolitiske, juridiske og etiske vurderinger har som grunnlag for gjennomføring av metodisk arbeid. Delemnet vektlegger videre at studentene skal bli seg bevisst betydningen av egen væremåte i samspill med andre (relasjonskompetanse). Sentralt i dette delemnet er også en periode med deltakende observasjon i praksisfeltet. I den forbindelse introduseres bruk av kvalitative metoder for innsamling og analyse av informasjon (data).

Emnet er åpent for studenter som er tatt inn på hhv bachelor i barnevern, sosialt arbeid eller vernepleier. Studenter fra andre studier kan følge forelesninger men vil ikke kunne delta i gruppearbeid og framstille seg til eksamen.

Læringsutbytte:

Delemne 1: Læringsmodell, studentrolle og personlig kompetanse

Når delemnet er gjennomført, skal studentene ha kunnskap om den læringsmodellen og studentrolle undervisningen bygger på. Studentene skal ha fått en forståelse for de forventninger som skolen retter til dem med hensyn til deltakelse, ansvar, selvstendighet og egeninnsats, og for hva studentene kan forvente av de ulike læringsformene. Studentene skal ha fått en første innføring i kommunikasjon, konfliktløsning og små- og storgruppearbeid. Studentene skal kjenne innholdet i begrepet "relasjonskompetanse", vite hvorfor relasjonskompetanse er viktig, og forstå hvordan de kan utvikle egen relasjonskompetanse.

Delemne 2: Menneske, handling og samhandling

Når delemnet er gjennomført, skal studentene kunne belyse ulike problemstillinger ved hjelp av ulike perspektiver eller teorier:

Studentene skal ha trening i å lese hva som styrer atferd i ulike sosiale situasjoner og ikke minst få et yrkesrelevant blikk for hva slags rolleatferd som er hensiktsmessig i ulike sammenhenger som yrkesutøvere. De skal ha trent seg i å tenke over hva slags føringer som legges på egen opptreden og i hvilken grad en skal overskride dem. Studentene skal ha kunnskap om noen viktige etiske teorier, ha oppøvet en evne til å erkjenne etiske utfordringer i forskjellige situasjoner, og ha forståelse for den betydningen aktørens egne karaktertrekk og den konkrete situasjonens omstendigheter har for etiske valg.

Delemne 3: **Samfunnsmessige rammebetingelser**

Når delemnet er gjennomført, skal studentene ha kunnskap om og øvelse i å tolke rettsreglene og foreta rettsanvendelse. Studentene skal ha kunnskap om regler om integritetsvern, om rett til sosiale ytelser, og om tvang. Studentene skal kunne reflektere kritisk rundt rettstilstanden med utgangspunkt i menneskerettigheter, rettssikkerhet og etikk.

Videre skal studentene ha tilegnet seg kunnskap om velferdsstatens historie, institusjonelle utforming, samt de grunnideer den er tuftet på. Tilsvarende skal studentene ha kunnskaper om vårt politiske systems oppbygning og virkemåte samt hovedperspektiver vedrørende organisasjon. Studentene skal i tillegg kjenne til de viktigste debatttemaene rundt velferdsstaten og kunne drøfte disse ut fra ulike forklaringsmodeller/tilnæringsmåter.

Delemne 4: **Profesjon og praksis** (se egne studiespesifikke emnebeskrivelser)

Læringsmål profesjon og praksis - barnevern:

- Delemnet gir en innføring i yrkesrettede kunnskaper og ferdigheter.
- Studentene skal tilegne seg en begynnende innsikt i fagrelevante problemstillinger.

Læringsmål profesjon og praksis - sosialt arbeid:

- Når delemnet er gjennomført, skal studentene ha kunnskaper som skal hjelpe dem til å reflektere over rollen som sosionom, samtidig som praksisperioden skal hjelpe dem til å reflektere over forholdet mellom teori og praksis.

Læringsmål profesjon og praksis - vernepleie:

- Gjennom arbeidet med delemnet skal studentene ha fått innblikk i deler av vernepleierens yrkesutøvelse og noen utfordringer tilknyttet yrkesrollen. Studentene bør ha kjennskap til arbeidsarenaer som er aktuelle for vernepleiere. Videre bør studentene kjenne til de yrkesetiske retningslinjene og ha øvet seg i etisk refleksjon. Studentene skal være inneforstått med relasjonskompetansens betydning i arbeid med mennesker og de skal ha kjennskap til arbeidsmodellen for vernepleiere.
- Studentene bør videre kunne redegjøre for teoretiske og faglige perspektiver på normalutvikling og begrepet funksjonshemming. Det forutsettes at studentene har tilegnet seg kunnskap om ulike typer funksjonshemminger og de vanligste funksjonsvanskene ved kognitiv svikt.
- Studentene skal kjenne til kvalitative metoder for innsamling og analyse av data med særlig vekt på observasjon.

Undervisnings- og læringsmetode:

Delemne 1: **Læringsmodell, studentrolle og personlig kompetanse**

Følgende arbeidsmetoder benyttes:

- bli-kjent-seminar som avholdes separat for hvert av de tre studiene. Det forventes at studentene deltar på seminaret, og studentene må selv dekke eventuelle utgifter.
- individuelle samtaler med storgruppelærer med fokus på studentens refleksjon rundt studiesituasjon, framtidig yrkesrolle og studentens bidrag i gruppe-prosessen.
- smågruppevis samtaler med storgruppelærer med fokus på gruppe-prosesser.

Delemne 2: **Menneske, handling og samhandling**

I første semester er det egne temauker om brukermedvirkning (5 studiepoeng).) Temaukene skal gi kunnskap om begrensninger, muligheter og strategier for å legge til rette for brukermedvirkning. Sentralt i ukene er arbeidet med en individuell oppgave. Gjennom selvstudium og forelesninger legges til rette for bruk av perspektiver fra sosiologi, etikk og relasjonskompetanse samt juss, helse- og sosialpolitikk og stats- og kommunalkunnskap.

Delemne 3: **Samfunnsmessige rammebetingelser**

Delemne 4: **Profesjon og praksis** (Studiespesifikt delemne)

- barnevern: Studenten utarbeider skriftlige dokumenter som vil inngå i emnets arbeidsmappe. Deler av undervisningen forutsetter tilstedeværelse for godkjent gjennomføring.
- sosialt arbeid:
- vernepleie: I dette delemnet vil det bli gitt minst én oppgave som skal besvares skriftlig. Det vil bli møter med representanter fra praksisfeltet og ekskursjon. Videre er det en periode på ca. 5 uker med deltakende observasjon i praksisfeltet. For øvrig vil arbeidsformene være som beskrevet innledningsvis

De **gjennomgående arbeidsformene** kan oppsummeres slik:

- studentens lesing og selvstudium
- forelesninger felles for alle tre studieretninger eller spesielt for det enkelte studium
- arbeid i små- og storgrupper
- skriftlig besvarelse av oppgaver - individuelt og i gruppe
- veiledning

Undervisningen er preget av en **læringsmodell som legger vekt** på følgende:

- faglig læring og personlig utvikling gjennom gruppearbeid og gruppeprosesser
- arbeid med læringsstoffet gjennom skriftlige oppgaver som utfordrer til å anvende teori for å forstå praksis
- studentenes ansvarliggjøring gjennom ansvar for egen læring og for prosessen i arbeidsgruppene

I forbindelse med hvert delemne vil studentene få én eller flere oppgaver som skal besvares skriftlig. Noen av disse oppgavene skal besvares i gruppe, og noen skal besvares individuelt. Alle oppgavene skal være gjennomført før studenten kan framstille seg til eksamen. Det vil bli gitt veiledning i forbindelse med skriveprosessen.

Studentene plasseres i smågrupper på om lag 5 studenter. Fire eller fem smågrupper utgjør en storgruppe. Det vil være én eller flere gruppesamlinger knyttet til hvert delemne.

Til hver storgruppe er det knyttet en storgruppelærer som vil følge opp studentene individuelt og gruppevis. Det er en forutsetning for å lykkes med studiet at studentene deltar i gruppearbeidet, og det vil bli lagt stor vekt på at studentene følger opp arbeidet i gruppene.

Emneier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i barnevern, Bachelor i sosialt arbeid og Bachelor i vernepleie

Arbeidskrav:

Til de ulike delemnene er det knyttet oppgaver som inngår i en arbeidsmappe. Alle oppgaver må være gjennomført før studenten kan framstille seg til eksamen.

Følgende undervisning er obligatorisk:

a. Deltakelse i arbeidet med gruppeoppgaver er obligatorisk og må være godkjent før studenten har rett til å gå opp til eksamen. Det er den enkelte studenten sitt ansvar å delta i smågruppearbeidet og å dokumentere denne deltakelsen. Studenter som ikke har deltatt på en gruppeoppgave, må gi storgruppelærer beskjed om dette snarest mulig. Etter hver gruppeoppgave settes det opp "oppsamlingsheat" der det dannes midlertidige smågrupper for de studenter som ikke har gjennomført oppgaven. Dersom det bare er 1 student som ikke har deltatt i en gruppeoppgave, gis studenten mulighet for å skrive oppgaven individuelt.

b. I praksisperioden i delemne 4 er studentens nærvær obligatorisk ved undervisning og utplassering i forbindelse med praksis. Ved fravær på 20 % eller mer mister studenten retten til å gå opp til eksamen.

Deltakelse på storgruppesamlingene er obligatorisk og må være godkjent før studenten har rett til å gå opp til eksamen. Ved fravær på 20 % eller mer før studieårets siste storgruppesamling mister studenten retten til å gå opp til eksamen. Ved fravær mellom 10% og 20% før studieårets siste storgruppesamling gis studenten en muntlig eller skriftlig oppgave som skal framlegges på siste storgruppesamling før eksamen. Besvarelsen av oppgaven skal vurderes som godkjent for at studenten har rett til å gå opp til eksamen.

Eksamensform:

Studentene evalueres gjennom mappe-evaluering ved slutten av studieåret. Mappe-evaluering innebærer at hver enkelt student ved andre semesters slutt leverer inn en vurderings-mappe som inneholder studentens besvarelser av noen av de skriftlige oppgavene det er arbeidet med. Hvilke besvarelser som skal leveres avgjøres av dekanus eller den han/hun bemyndiger. Det gis en foreløpig karakter på mappen, med en etterfølgende muntlig eksamen.

Det gis en samlet karakter for skriftlig og muntlig eksamen.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Sensorordning:

Ekstern sensor vurderer alle besvarelser på emnet

Semester:

Vår og høst

Lengde:

1. og 2. semester

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2004/2005

Antall studenter:

290

Godkjenningsorgan:

Avdelingsstyret

Emneansvarlig:

Anne Bregnballe

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Pensum Bachelor i vernepleie, sosialt arbeid og barnevern 1. klasse 2004-2005 - Høgskolen i Lillehammer

Felles og studiespesifikt**Delemne 1: Læringsmodell, studentrolle og personlig kompetanse****Delemne 2: Menneske, handling og samhandling**

- Psykologi
- Sosiologi og sosialantropologi
- Etikk

Delemne 3: Samfunnsmessige rammebetingelser

- Helse- og sosialpolitikk
- Stats- og kommunalkunnskap med organisasjonsteori
- Samfunnsvitenskaplig metode – kvantitativ metode
- Juss

Delemne 4: Profesjon og praksis

- Felles pensum i samfunnsvitenskaplig metode – kvalitativ metode
- Vernepleie
- Barnevern
- Sosionom

Antall sider 1. år: ca. 3500 sider. Oppdatert 5. august 2004

Delemne 1: Læringsmodell, studentrolle og personlig kompetanse

Dyste, Olga; Hertzberg, Frøydis; Hoel, Torlaug Løkensgard (2000): *Skrive for å lære*. Oslo: Abstrakt forlag

Skau, Greta Marie(2002): *Gode fagfolk vokser...* . 2. utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Bregnballe, Anne og Øvrelid, Bjarne (2000): *En håndfull ris* HiL-forskningsrapport 54/2000

I kompendium:

Starrin, Bengt (1997): Empowerment som tankemodell i Forsberg, Erik og Starrin, Bengt (red.): *Frigörande kraft* . Stockholm: Gothia. Kap. 1

Delemne 2: Menneske, handling og samhandling Psykologi:

Nilsen, G.H. og Raaheim K (1997): *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høyskoler*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag Høgskolen i Lillehammer Avdeling for helse- og sosialfag

Kapittel 3: Trekk fra psykologiens historie s 31 – 52

Kapittel 5: Det biologiske grunnlaget for opplevelse og atferd s 105 – 126

Kapittel 9: Emosjoner s 179 – 193

Kapittel 10: Motivasjon s 195 – 209

Kapittel 11: Tradisjonell læringspsykologi s 213 – 232

Kapittel 16: Utvikling i barne- og ungdomsårene s 319 – 363

Kapittel 17: Utvikling i voksen alder s 363 – 380

Kapittel 19: Personlighet og personlighetsteorier s 417 – 449

Kapittel 20: Stress og stressmestring s 453 – 465

Kapittel 23: Psykoterapi og psykologisk behandling s 505 – 531

Kapittel 24: Sosialpsykologi s 531 – 549

Raaheim, A . (2002): *Sosialpsykologi*. Bergen: Fagbokforlaget Kap 2, 3, 4, 5 (**Kjøpes**) s 53 – 187

I kompendium:

Brudal, L (1993): Helsepsykologi. Aktivering av psykiske ressurser ved sykdom. Oslo: Tano. Kap1 s 13 – 25

Hergenhahn, B.R. (1997). An introduction to the history of psychology. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole publishing company. Kap 1 s 1 - 18

Thuen, F & Aarø, L.E (2001) Psykisk helse og forbyggende arbeid. En litteraturgjennomgang. Tidsskrift for Norsk psykologforening, 38, 410 - 419 s 410 – 419

Sosiologi og sosialantropologi

Eriksen, Thomas Hylland og Sørheim, Torunn Arntsen (2003): *Kulturforskjeller i praksis. Perspektiver på det flerkultruelle Norge* , Oslo: Ad Notam Gyldendal Kapittel 2,3, 7, 8, 13 og 14.

Freire, Paulo (1999): *De undertryktes pedagogikk* . Oslo: Ad Notam Gyldendal. Kap. 1 (s. 24-53) og Kap. 2

Halvorsen, Knut (2002): *Grunnbok i helse- og sosialpolitikk* (2. utgave). Kap. 3 Oslo. Universitetsforlaget.

Mathiesen Thomas (1992) *Det uferdige* . Oslo: Pax. Side 59-137

Pedersen, Willy (1998): *Bittersøtt. Ungdom/sosialisering/rusmidler*. Kap. 3,5,6,7 og 9. Oslo: Universitetsforlaget.

Solheim Liv Johanne, Øvrelid Bjarne (2001): *Samhandling i velferdsyrke*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 1, 2, 4, 5 ,6 ,7, 8 og 9.

Tangerud, Hans (2003): *Nedenfra sett* , Fagbokforlaget.

Etikk:

Christoffersen S. Aa (1997): Handling, person, samfunn. En innføring i grunnlagsetikk for helse- og sosialfagene. Oslo: Tano

Delemne 3: Samfunnsmessige rammebetingelser Helse- og sosialpolitikk

Halvorsen, Knut (2002): *Grunnbok i helse- og sosialpolitikk*. Universitetsforlaget (2. utgave). Kap. 1, 2 (s. 54-66 og s. 90-97), 4, 5 (Kommunale ytelser s. 255-266), 6, 7 og 10.

Rønning, Rolf og Solheim, Liv Johanne (1998): *Hjelp på egne premisser? Om brukermedvirkning i velferdssektoren*. Universitetsforlaget. Kap. 2, 5, 6 (s. 137-149), 7.

Pensumliste 2004 – 2005 Bachelor i barnevern, sosialfag og vernepleie 1. studieår 2 Høgskolen i Lillehammer Avdeling for helse- og sosialfag

Stats- og kommunalkunnskap med organisasjonsteori

Flaa, Paul mfl. (1995): *Innføring i organisasjonsteori*. Universitetsforlaget. Kap. 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11.

Rønning, Rolf (2001): *Vårt politiske Norge. En innføring i stats- og kommunalkunnskap*. Fagbokforlaget (2. utgave). Hele boka unntatt kap. 3. og de 8 første sidene av kap. 6

Solheim, Liv Johanne og Øvrelid, Bjarne (2001): *Samhandling i velferdsyrke*. Fagbokforlaget. Kap. 3.

Samfunnsvitenskaplig metode – kvantitativ metode

Jacobsen, Dag Ingvar (1999): *"Hva mener brukerne? Brukerundersøkelser - en praktisk veiledning"* Høgskoleforlaget .

Leonardsen, Dag (2002): *Forklaringer av sosiale fenomen som et fagdidaktisk problem* . Internnotat.

Juss

Ohnstad, Bente : *Juss for helse- og sosialarbeidere* .

Denne boka kommer ut i ny utgave høsten 2004, og deler av denne nye utgaven vil bli satt opp på pensum. Ca 175 sider.

I kompendium:

Barne- og familiedepartementet (1996): *Rundskriv om Adele Johansen-saken* . Oslo.

Bernt, Jan Fridthjof, Overå, Oddvar og Hove, Harald (1993): *Kommunalrett* . Oslo, Tano. Sidene 57-58, 60-63, 69-86.

Boe, Erik (1993): *Innføring i juss – juridisk tenkning og rettskildelære*. Oslo: Tano. Sidene 31-45.

Boe, Erik og Helgesen, Jan E (1997): *Oversikt over juridisk metode og statsrett*. Oslo: NKS-forlaget. Sidene 15-17, 48-49.

Eckhoff, Torstein (1996): "Noen grunnbegreper og hovedprinsipper". I Boe, Erik (red.): *Veien mot rettsstudiet*. Oslo: Tano Aschehoug. Sidene 78-80.

Eckhoff, Torstein (1989): " Rett, moral og politikk". I Eckhoff, Torstein: *Juss, moral og politikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Sidene 9-25.

Eskeland, Ståle (1993): "Rettsikkerhet og andre verdier i sosialretten". I Eskeland, Ståle(red.): *Hvor gikk sosialomsorgen?* Oslo: Universitetsforlaget. Sidene 41-47.

Kjønstad, Asbjørn og Syse, Aslak (2001): *Velferdsrett I*. Oslo: Gyldendal. Sidene 43-48, 72-78, 90-96.

Opsahl, Torkel (1996): Internasjonale menneskerettigheter – en innføring, Institutt for menneskerettigheter, s. 1-14

Høstmølingen, Njål (2003): Internasjonale menneskerettigheter, Universitetsforlaget. S. 21-22, 146-153, 215-232, 295-304, 330-336, 378-386.

Delemne 4: Profesjon og praksis Felles pensum i samfunnsvitenskaplig metode – kvalitativ metode

Wadel, Cato (1991): *Feltarbeid i egen kultur*. Seek A/S. Del 1: Feltarbeid som deltakende observasjon. Sidene 25-72. Sammenfatning: Feltarbeid sammenlignet med kvantitativt orientert forskning. Sidene 183-201.

Repstad, Pål (2000): *Mellom nærhet og distanse*. Oslo: Universitetsforlagets metodebibliotek. Kap. 3.

Pensumliste 2004 – 2005 Bachelor i barnevern, sosialfag og vernepleie 1. studieår 3 Høgskolen i Lillehammer Avdeling for helse- og sosialfag

Vernepleie

Bunkholdt, V. : *Utviklingspsykologi*. Tano 1994. Kap. 6-8-9-12-13-15-17-18 og 21.

Gjærum B. og Eilertsen, B:Hjerne og atferd. Utviklingsforstyrrelser hos barn og ungdom i et nevrobiologisk perspektiv.. et skritt videre. Gyldendal Norsk Forlag AS 2002 , 2.utgave. Kap. 7, 8, 13 og 20.

Horndalen,B.(2001) Ideologi, fag og virkelighet; Vernepleierutdanningen gjennom 50 år. Oslo : Universitetsforlaget. Kap. 3-4-5(s.35-75) og kap. 8 og 9 (s. 173-234)

Mossige , H.1995 *Opp og fram*. Om barns bevegelsesutvikling.s. 15-84

Norlund,I. og Linde,S. 2003 . *Innføring i profesjonelt miljøarbeid*. Del 1.(s. 15-78)
Universitetsforlaget

Røkenes,O.H. og Hansen, P.H. (2002) Bære eller briste .Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker. Fagbokforlaget ,Bergen. Kap. 1 og 2 . s. 11-63

I kompendium *Etisk grunnlagsdokument* for vernepleiere, sosionomer og barnevernpedagoger. FO.

Gjertsen, P.Å. 2003. Sosialpedagogikk. Grunnlagstenkning, kunnskap og refleksjon. Kap. 2. (s. 49-78) Sosialpedagogikk. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS

Gjærum, B., Grøholt, B., Sommerchild, H. 1998. *Mestring som mulighet* i møte med barn, ungdom og foreldre. Tano Aschehoug (kap. 1)

Sandvin, J., Søder, M., Lichtwarck, W., Magnussen, T. 1998. *Normaliseringsarbeid og ambivalens*. Bofellesskap som omsorgsarena. Universitetsforlaget (kap. 2)

Syse, A. : 1995. Rettssikkerhet og livskvalitet for utviklingshemmede. Ad Notam Gyldendal (s. 112-120)

Tøssebro, J. og Lundby, H. 2002. Å vokse opp med funksjonshemming- de første årene. Gyldendal Norsk forlag AS Kap. 2. (s. 26-43). Det funksjonshemmede barnet- forskningens profil og utfordringer. Kap. 4. Diagnosen, passord, stigma eller lettelse.

Øyen, B. Spesifikke lærevansker hos barn med Down syndrom". Diskriminanten nr. 1. -1999

Barnevern:

Bunkholdt, V og Sandbæk, M: (1998): *P raktisk barnevernsarbeid*, Oslo: Universitetsforlaget, Del 2

Collin-Hanssen, R: (1997): *Innføring i barnerett for sosialarbeidere*, Oslo: TanoAschehoug, Kap. 11

Evenshaug, O og Hallen D. (1998), *Familiepedagogikk. Oppdragelsens hvem, hva, hvorfor*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. s 30–108 og 131–164)

Frønes I, (2003): *Moderne barndom*, Oslo: Cappelen Akademiske Forlag

NOU: 2003 – 16: *I første rekke*. Del II: Kvalitet, kompetanse og tilpasset opplæring

Røkenes, O H og Hanssen, P-H: (2002): *Bære eller bryte. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. Bergen: Fagbokforlaget. Del I og II

I kompendium:

Ericsson, K: (1994) Barnevernet mellom to sosiale verdener, I Oppedal, Sandberg og Syse: Barnevernet og barnevernloven, s. 11-28. Oslo: ad Notam Gyldendal.

Garsjø, O (2003): *Institusjon som hjem og arbeidsplass*, Oslo: Gyldendal Akademisk, S 194 - 225: Hvordan er det å bo på institusjon?

Pensumliste 2004 – 2005 Bachelor i barnevern, sosialfag og vernepleie 1. studieår 4 Høgskolen i Lillehammer Avdeling for helse- og sosialfag

Hagen, G: (1996): *En beretning om barnevernets historie*. Tidsskriftet Norges Barnevern. Jubileumsnummer 1996

Schelde, Tor J. (1999): *Hva kan de, og hva skal de gjøre?* Spesialpedagogikk nr.7/1999

Skjærvold, K. (1999): *Barn og arbeidsløshet*. AHS-rapport nr.1-99. Trondheim: Tapir forlag

Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere, FO

Sosionom

Askeland Gurid A & Molven, Olav (1998) Dokument i klientarbeid – journaler, sosialrapportar og saksframstillingar i sosialt arbeid. Oslo ; Gyldendal Akademiske s.10.-142.

Ohnstad, Anbjørg (1994): *Den gode samtalen* . Oslo; Samlaget.

Røkenes Odd Harald & Hanssen Per –Halvard.(2002) *Bære eller breste. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* . Bergen; Fagbokforlaget . Del I.

Schulman, Lawrence (2003) *Kunsten å hjelpe individer og familier* Oslo; Gyldendal Norsk forlag. s.23-144.

Weihe Hans Jørgen Wallin (1997) *Relasjonsarbeid og kommunikasjon* . Oslo: Tano. Kap.3,4,5,6, 7, 8, 9.

Weihe Hans Jørgen Wallin(2004) *Sosialt arbeid historie og bakgrunn* Oslo ; Gyldendal Norsk Forlag. ca. **130 sider**. P resisering av hvilke sider gjenstår.

FO`s yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere. 8 sider

50 sider pensum fastsettes på nyåret. Ansvarlig LR.

Pensumliste 2004 – 2005 Bachelor i barnevern, sosialfag og vernepleie 1. studieår

Level of course:

Bachelor

1SO05 Emne 2. Sosialt arbeids kunnskapsgrunnlag. Teori og praksis

Navn:

Emne 2. Sosialt arbeids kunnskapsgrunnlag. Teori og praksis

Kode:

1SO05

Studiepoeng:

30

Emnebeskrivelse:

Emnet er inndelt i fire delemner. Første delemne tar utgangspunkt i det allmenne og generelle i samspillet mellom individ, gruppe og samfunn. Innledningsvis vektlegges normalitetsforståelser av utvikling og sosialisering. I delemne to flyttes fokus over på forebygging som mål og metode og den kunnskapen sosialarbeidere trenger om risikofaktorer og forebyggende tiltak. Tredje delemne tar for seg utsatte grupper hvor profesjonell bistand og tiltak kan være nødvendig. Siste delemne omhandler mer omfattende inngripen i personers liv, og har de største samfunnsmessige konsekvensene.

Å forstå sammenhengen mellom disse delemnene krever kunnskap fra samfunnsvitenskap, psykologi, etikk og juss, i tillegg til ulike arbeidsmetoder i sosialt arbeid.

Læringsutbytte:

Studentene skal etter at emnet er gjennomført ha utviklet kunnskap om og forståelse for hvordan ulike teoretiske perspektiv, empiri og rammebetingelser får konsekvenser for valg av arbeidsmåter i sosialt arbeid. Emnet skal fremme grunnleggende kunnskap i:

- Samfunnsmessige prosesser
- Individ- og gruppeprosesser
- Lovforståelse
- Sosialfaglige arbeidsformer
- Dokumentasjon og evaluering av samarbeid og eget arbeid
- Dokumentasjon og evaluering av tjenester

Møte brukere med ulik bakgrunn og virkelighetsoppfatning på en respektfull og faglig måte

Undervisnings- og læringsmetode:

Det brukes ulike studentaktive læringsformer og det legges opp til individuelt arbeid, gruppearbeid, forelesninger og dialog.

Det kreves obligatorisk deltakelse på de deler av undervisningen som vanskelig kan tilegnes gjennom selvstudium og som har særlig relevans for praksis og forholdet til brukere.

Emneeier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i sosialt arbeid

Emne er valgbart for:

Emnet er ikke valgbart

Arbeidskrav:

Det er knyttet 4 skriftlige arbeidskrav til emnet. Det vil i undervisningsplanen for hvert år bli fastsatt hvilke arbeidskrav som er individuelle og hvilke som skal gjennomføres i gruppe.

Eksamensform:

Individuell 6 timers dagseksamen

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskaper:

Forkunnskap som ved opptak til bachelor i sosialt arbeid + Bestått første studieår Bachelor i sosialt arbeid

Sensorordning:

Ekstern sensor vurderer noen besvarelser på emnet

Semester:

Høst

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2006

Antall studenter:

90

Emneansvarlig:

Liv Roland

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Almvik Arve og Borge Lisbeth (red.). *Psykisk helsearbeid i nye sko*. Oslo: Fagbokforlaget (2006) .

Kjøpes for boka skal brukes 3 klasse.

Wenche Haukø Kap 6 *Psykososialt støtte ved kriser* **14 sider**

Borge, A.I.H.. *Resiliens. Risiko og sunn utvikling* . Oslo: Gyldendal Akademisk.(2003). Kap. 1, 2, 3, 4. **70 sider**

Brumoen, Hallgeir . *Bygging av mestringstillit* Gyldendal Akademisk, Oslo (2000) Kap. 1, 2 **Boken vil bli brukt tredje år. 33 sider**

Bunkholdt V og Sandbæk, M. *Praktisk barnevernsarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget (1998) Del 1: kap. 1, 2, 3, del 2: kap. 4, 5, 6, del 3: kap.7, 8. **135 sider**

Fekjær, Hans Olav: *Rus* . Gyldendal Akademisk. Oslo (2004) Kap. 22, 29. **Boken vil bli brukt tredje år. 44 sider**

Heap, Ken: *G ruppemetode for sosial- og helsearbeidere*. Universitetsforlaget, Oslo (2005) Kap. 3 og 10: Bruk av aktiviteter. **77 sider**

Helland, Håvard og Øia, Tormod. *Forebyggende ungdomsarbeid* . Fagbokforlaget, Oslo (2000) Kap. 1, 3, 4. **58 sider**

Kjønstad, A. & Syse, A. *Velferdsrett I* . Oslo: Gyldendal Akademisk,(2005) Kap.1-2.4, 4-5.4,5.5.4, 6.4 – 6.6 og 9. **ca 176 sider**

Kjønstad, A. & Syse, A. *Velferdsrett II* Oslo: adNotam Gyldendal.(2003) Kap.1.9, 2, 3 (minus 3.3.4 – 3.4), 4, 5, 6, 7.7. Kap 1.9 Forvaltningsrett, særlig om flyktninger, **9 sider** Kap 2 – Forvaltningsloven, Kap 3 – Klager, Kap 4 – Taushetsplikt, **198 sider** Kap 5 – Barnevernloven – hjelpetiltak, Kap 6 – Familierett, Kap 7.7 Profesjonens rolle i velferdsstaten **5 sider**

Klefbeck, J, og Ogden, T. *Nettverk og økologi*. Oslo: Universitetsforlaget.(2003)Kap. 1,2,3, 4. **132 sider**

Larsen, Erik. *Miljøterapi med barn og unge. Organisasjon som terapeut*. Oslo, Universitetsforlaget, (2004) Kap. 1 og 4 . **53 sider**

Røknes Odd Harald og Hanssen Per-Halvard . *Bære eller breste. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* Bergen: Fagbokforlaget.(2006) (Pensum første år: Del I og II side 11-147). Kapittel 6 Å forstå den andre side 151 – 178. **28 sider**

Shulman Lawrence *Kunsten å hjelpe individer og familier* . Oslo :Gyldendal Akademisk (2006) (Pensum første år: side 23 – 144 og kapittel 3 side 147-193). Kapittel 4 Ferdigheter i arbeidsfasen side 194 – 275. Kapittel 5 Avslutninger og overganger side 279 – 319 **124 sider**

Skytte, Marianne *Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid*. Gyldendal Akademisk, Oslo (2001) Kap. 1 – 4. **103 sider**

Terum, Lars Inge *Portvakt i velferdsstaten. Om skjønn og beslutninger i sosialt arbeid*. Kommuneforlaget, Oslo (2003) Kap.: 7, 10 . **Boken brukt 1. år. 12 sider.**

Tetzchner, Stephen v. *Utviklingspsykologi. Barne- og ungdomsalderen* . Oslo: Gyldendal Akademisk.(2001) Kap. 1,11,17,20,21,23,27. **141 sider**

Thommesen, H., Normann T. Og Sandvin, J. S. *Individuell plan. Et sesam, sesam?* Oslo: Kommuneforlaget. (2006) Kap 3, 6 og 7. **35 sider**

Thyness, Paul A. (2006). *Sosialt arbeid, lokal organisering og selvhjelp*. Universitetsforlaget, Oslo Kap. 1, 2, 3. **98 sider** Ny utgave ventes primo sept. 2006.

Weihe, Hans Jørgen Wallin: *Rus, nytelse, lidelse og handling* Abstrakt Forlag, Oslo (2004) Kap: 1, 2, 3, 4. **60 sider**

Økonomisk rådgivning:

Ca. 100 sider – kommer tilbake til tittelen. Ny bok kommer juni 2006.

FNs konvensjon om barnets rettigheter – kortversjon

Kompendium/artikler (kjøpes Storkopi):

Kompendium - Barnevern:

Figenschow, Ringberg, Ekanger (2006). *Barnevern - medier og juss*. Gyldendal Akademisk Kapittel 2: Systemer i samspill - det konfliktfylte møtet s. 45 - 69 = **24 sider**

Garsjø Olav (2003). *Institusjon som hjem og arbeidsplass – et bidrag til institusjonsfaglig kompetanse*, Oslo: Gyldendal Norsk forlag **64 sider** Kapittel 1.2 *Arbeidstakerrollen og yrkessosialisering* (s.58 – 83) Kapittel 2.1 *Institusjonssosiologi* (s.87 – 99) Kapittel 6.1 *Institusjonskritikk* (s. 361 – 390)

Godeseth Marit (1995) *Arbeid med og i ansvarsgrupper – noen metodiske erfaringer og refleksjoner*. I Bunkholdt og Larsen (red) *Metodisk barnevernsarbeid fokus på forståelse, sammenheng og tiltak*. Oslo: Tano forlag . (side 207 – 230) **23 sider**

Hafstad, R (1996). *Elever med emosjonelle og sosiale problemer* . I Helgeland (red): *Forebyggende arbeid i skolen – en pedagogisk utfordring*

Hærum, E og Willumsen, E. (1997). *Observasjon i tverrfaglig barnevernsarbeid* . I Kjellebold A m. fl.: *Samarbeid for barnets beste* **27 sider**

Schjelderup, Omre, Marthinsen (red) (2005). *Nye metoder i et moderne barnevern*. (...) Fagbokforlaget Kapittel 9: MST - mulitsystemisk behandling Fra holdning til Handling av Tore Mikkelsen: s. 193 - 213 = **20 sider**

Øvreeide, Haldor (1995). *Samtaler med barn* , kapittel 7. **30 sider**

Kompendium øvrige tema:

Boe, E. (1996). *Innføring i juridisk tenkning og rettskildelære*. Oslo: Tano. Kap. 6.1, 6.3, kap. 13.8 –13.9, og 14.21 og 14.220 **20 sider**

Bø, Inge: *Barnet og de andre*. Oslo. Universitetsforlaget (2004). Kap. 8: Nettverk som pedagogisk og sosial kapital. **20 s.**

Eikeseth, S og Svartdal, F. (red.) *Anvendt adferdsanalyse*. Oslo: Gyldendal. (2003) Kap 1. **6 sider**

Graver, H.P. (2000). *Alminnelig forvaltningsrett* . Oslo: Universitetsforlaget, kap 14.1 – 14.3

Kvivesen, Hanne. *Kan Kari få råd for å styre penger?* Embla 2/2002 . **4 sider**

Oltedal, Siv (red.) . *Kritisk sosialt arbeid. Å analysere i lys av teori og erfaringer*. Gyldendal Norsk Forlag AS (2005) Kap. 9 (189-212) **23 sider**

NOU: 2001:20: Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere. Kap: 3, 6, 7, 8. **19 sider**

Supplerende/anbefalt litteratur (ikke obligatorisk):

Oppslagsverk og lignende - juss:

Skal også brukes 3. år .

Hovedregelen i år er at de må gjøre seg kjent med rundskriv og forskrifter gjennom 'Odin' og 'Lovdata'. Noen kan bli utdelt.

Norges Lover (siste utgave) eller Syse, A.: *Lovbok for helse og sosialarbeidere* (siste utgave)

Askeland, G.A. & Molven, O. (1998). *Dokumenter i klientarbeid* . Oslo: Universitetsforlaget.

FOR-2002-12-20-1731 Internkontrollforskrift i sosial/helsetjenesten

FOR-2004-12-23-1837 - Forskrift om individuell plan

I – 1/93 og I - 1/94 om Sosialtjenesteloven (med forbehold om tilgjengelighet)

I – 13/97 Kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten

I – 10/2002 Boligsosialt arbeid – bistand til å mestre et boforhold

Q – 1036 Retningslinjer om Saksbehandling i barneverntjenesten

Q – 0982 Retningslinjer om hjelpetiltak i barnevernloven § 4 – 4

- Barnets rettigheter - Norges tredje rapport til FNs komité for barnets rettigheter – 2003 (ikke fått rundskrivnummer enda)

Noen rundskriv vil bli utdelt, **noen vil fåes hos Mjøs bok**, men

alle rundskriv finnes under det enkelte departement – regelverk – rundskriv:

<http://odin.dep.no/hd/global/depliste/bn.html>

Oppdaterte lover og forskriftene til loven finnes under Lovdata – gratis sider – lover etc.:

<http://www.lovdata.no/>

Level of course:

Bachelor

1SO06 Emne 3. Praksis med praksisforberedende undervisning

Navn:

Emne 3. Praksis med praksisforberedende undervisning

Kode:

1SO06

Studiepoeng:

30

Emnebeskrivelse:

Praksisperioden skal bidra til at studentene øker sin forståelse for sammenhengen mellom forskning , teoretisk og praktisk kunnskap. Studentene skal utfordres til faglig og etisk refleksjon og lære å anvende det de har lært tidligere i studiet i konkret og direkte samhandling med ulike brukere. Den eksterne praksisen skal foregå innen virksomhetsområder som er relevante for sosionomer der studenten skal inngå som aktiv deltaker i praksisfellesskap med erfarne yrkesutøvere og under kyndig veiledning. Hele emnet skal legge til rette for å øke studentens bevissthet om egne følelser og holdninger, studenten skal utvikle sine evner til kommunikasjon og samhandling i samarbeid med brukere og med samarbeidspartnere.

Læringsutbytte:

Studenten skal etter praksis kunne identifisere fra egen praksis sentrale arbeidsoppgaver, kompetanser og verdier i sosialt arbeid. De skal kunne redegjøre for sosiale problemers fremtredelsesformer på ulike nivå, hvordan disse kan forstås og hvilke konsekvenser dette får for profesjonell handling.

Undervisnings- og læringsmetode:

I for- og etterpraksis vil være forelesninger og gruppearbeid. I praksisperioden veiledning

Emneier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i sosialt arbeid

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Arbeidskrav:

Praksis må være vurdert til bestått for å kunne gå opp til eksamen.

I forbindelse med vurderingen hører også:

- Individuelt skriftlig: lærekontrakt og refleksjonsnotat/logg
- Individuelt muntlig framlegg

Det foreligger eget reglement for praksis.

Eksamensform:

En skriftlig oppgave som er knyttet til praksis. Muntlig høring.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Sensorordning:

Ekstern sensor vurderer alle besvarelser på emnet

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2007

Antall studenter:

90

Godkjenningsorgan:

AHS avd. styre

Dato for godkjenning:

Revisjon godkjent 1. juni 2005

Emneansvarlig:

Hilde Vold

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Røkenes, Odd Harald og Per-Halvard Hanssen (2006): *Bære eller bryte, kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. Bergen: Fagbokforlaget. Del IV.

Skau, Greta Marie (2003): *Mellom makt og hjelp: om det flertydige forholdet mellom klient og hjelper*. Oslo: Universitetsforlaget

Tveiten, Sidsel (2002): *Veiledning - mer enn ord...* Bergen: Fagbokforlaget

Kompendium/artikler (kjøpes Storkopi):

Bang, Henning (1995): *Organisasjonskultur*. Oslo: Tano

Kap. 4

Halvorsen, Knut (2002): *Sosiale problemer, en sosiologisk innføring*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kap. 1:

Repstad, Pål (2004): *Sosiologiske perspektiver for helse-og sosialarbeidere*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kap. 7 og 11

Level of course:

Bachelor

SOA2001 Emne 4. Sosialt arbeid med mennesker med sammensatte behov

Navn:

Emne 4. Sosialt arbeid med mennesker med sammensatte behov

Kode:

SOA2001

Studiepoeng:

20

Emnebeskrivelse:

Emnet omfatter sosialt arbeid med mennesker med sammensatte behov, knyttet til teoretiske perspektiv, arbeidsmåter og sosiale problemer.

Hovedtema i emnet er klinisk psykologi, psykologisk helsearbeid herunder kriser, sosialmedisin, familiarbeid, rus, etniske minoriteter, eldre, funksjonshemmede, voldsutsatte, og juridiske tema knyttet til yrkesutøvelsen.

Læringsutbytte:

Studentene skal i emnet tilegne seg kunnskap om ulike perspektiv på hvordan ulike livsproblem, psykiske lidelser og rusproblem oppstår, hvordan det kan forebygges og behandles.

De skal utvikle ferdigheter til å uttrykke seg skriftlig og utføre saksbehandling innenfor det sosialfaglige området. De skal videre beherske ulike arbeidsmåter, og ha kunnskap om hva som påvirker valg av tilnærminger i arbeidet med individ og gruppe/organisasjoner og samfunn.

Undervisnings- og læringsmetode:

Arbeidsformer vil være forelesninger, gruppearbeid og veiledning. Det legges spesielt vekt på gruppearbeid siden arbeidskrav og evaluering skal utføres som gruppearbeid

Emneeier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i sosialt arbeid

Arbeidskrav:

Det er 3 obligatoriske arbeidskrav knyttet til emnet. I undervisningsplanen vil det framgå hvilke som er individuelt og hvilke i gruppe.

Tema for arbeidene er knyttet til hovedområder i emnet.

Eksamensform:

Emnet avsluttes med 6 timer skoleeksamen.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskaper:

Forkunnskap som ved opptak til bachelor i sosialt arbeid

Sensorordning:

Ekstern sensor vurderer noen besvarelser på emnet

Semester:

Høst

Heltid/ deltid:

Heltid

Antall studenter:

90

Emneansvarlig:

Studieleder Inger Karin Norbye

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Kull 2004 – 2007. År: 2006/07 Pensum kan bestilles fra [mjøsbok](#).

Almvik, A. & Borge, L. (red.) *Psykisk helsearbeid i nye sko*. Bergen, Fagbokforlaget. (2006)

Kap. 1, 5, 6, 8, 13 79 sider.

Askheim, O.P, Andersen, T. og Eriksen, J.: *Sosiale tjenester*. Oslo; Gyldendal Akademiske

(2004). (2. utgave kommer august 2006) 97 s.

Brumoen, H. *Bygging av mestringstillit – en metodebok i mestring av rusproblemer*. Oslo; Gyldendal Akademiske. (2000): Kap. 3 – 5,8,9 (Kap. 1 og 2 var pensum 2. år). ca.70 s

Bunkholdt, V. og Sandbæk, M. *Praktisk barnevernsarbeid*. Oslo; Universitetsforlaget. (1998) Del 4. 74 s.

Daatland S.O. & Solem P.E. *Aldring og samfunn: en innføring i sosialgerontologi*. Bergen; Fagbokforlaget. (2000) Kap. 1-4, 6,7,9. ca.90 s.

Ellingsæter A.L.(red) *Velferdstaten og familien - utfordringer og dilemmaer*. Oslo;Gyldendal Akademiske (2004) ca.100 s

* Fekjær Olav, *Rus - bruk, motiver, skader, behandling, forbygging, historikk*. Oslo; Gyldendal Akademisk (2004)

Kap 11, 12 og 13 ca.25 sider

Eriksen, T. H.: *Røtter og føtter*. Oslo; Aschehoug (2004) ca. 220 s

Evjen, R, Øiern, T, Kielland. K. B.: *Dobbelt opp. Om psykiske lidelser og rusmisbruk*. Oslo; Universitetsforlaget. (2003) Kap. Kap 1, 3, 4 og 5 ca. 100 sider

Heap Ken: *Snakk med meg! Å samtale med eldre* . Kommuneforlaget Oslo; 2000 s.7-49

Jordahl, H, og Repål, A : *Mestring av psykoser* Bergen. Fagbokforlaget.(1999)

Del 3. Praktisk innføring i psykososialt arbeid. (60sider)

Kjellevold Alice og Willumsen Elisabeth (1997): *Informasjonsformidling og samarbeid i barnevernsaker*. Kap. 2 i Kjellevold, Hærem, Midjo, Willumsen: *Samarbeid for barnets beste*, ad Notam, Gyldendal (s. 37 – 74) ca.37 s.

* Kjellevold, Alice (1997): *Samordning av hjelpetjenester innen kommunalforvaltningen* . Kap. 13 i Lyngstad, Støkken og Lichtwarck: *Kommunen som velferdsyter*. Universitetsforlaget (s.152 – 167) ca.15 s.

Kjønstad og Syse (red): *Velferdsrett II* , ad Gyldendal Akademisk 2003

Kap. 7 Rettigheter og plikter knyttet til roller i sosialtjenesten ca.30 s.

Kjønstad, A & Syse, A.: *Velferdsrett I* , adNotam Gyldendal 2005

Kap 10 Tvang ca.98 s.

Lauvås, Kirsti og Lauvås, Per " *Tverrfaglig samarbeid - perspektiver og strategi* " Oslo: Universitetsforlaget, 2.utgave, 2004 Del 1 : Hva er egentlig tverrfaglig samarbeid s.17-62

ca.45 s.

Mehlum, L : *Tilbake til livet. Selvmordsforebygging i teori og praksis*

Kristiansand. Høgskoleforlaget. (1999) Kap. 4, 6, 7, 8, 9 (74 sider)

Mevik,K. & Trymbo,B.E. *Når foreldre er psykisk syke* . Oslo, Universitetsforlaget. (2003)

Kap. 1,4 (72 sider)

* Skaug T. 2001. Spilleavhengighet. Tidsskrift for Norsk psykolog forening nr 38 side 99 – 108. Ca. 9 s.

Snoeck, J E og Engedal, K : *Psykiatrici. Kunnskap – forståelse – utfordringer*.

Oslo. Akribe Forlag. 2 utg. (2004) Kap. 1-12. (141 sider)

* Stortingsmelding nr 49 (2003-2004): *Mangfold gjennom inkludering og deltakelse. Ansvar og frihet.* Kap. 1,2,3,4. ca. 20 s.

Teigene, E. *Fra kaos til kontroll – gjeldsarbeid i praksis* . Oslo; Tano Aschehoug (2000)
ca.135 s.

* Weihe Hans-Jørgen Wallin Weihe *Rus, nytelse, lidelse og handling* .

Oslo:Abstrakt forlag.(2004) kap 8 ca.10 s.

* Weiseth og Dalgard (red.) (2000): *Psykisk helse. Risikofaktorer og forebyggende arbeid*

Oslo Gyldendal Akademiske. Kap. 18. 19 (22 sider)

I tillegg bygger vi på pensum fra både 1. og 2. studieår samt:

kompedium/artikler (kjøpes Storkopi):

Pensum merket med * legges i kompedium

Supplerende/anbefalt litteratur (ikke obligatorisk):

Oppslagsverk:

Oppslagsverk, lover og rundskriv som i fjor, samt:

I – 41/98 – Rettigheter for og begrensning og kontroll med bruk av tvang og makt mv overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Rundskriv om Individuelle planer – Det kommer nytt. Nærmere beskjed vil bli gitt

Q-15/01 Lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap.

Q-16/2004 Mekling etter barnelova – endra frå 1. april 2004

Noen rundskriv kan bli utdelt, men alle rundskriv finnes under det enkelte departement – regelverk – rundskriv: <http://odin.dep.no/hd/global/depliste/bn.html>

Oppdaterte lover og forskriftene til loven finnes under Lovdata – gratis sider – lover etc.:
<http://www.lovdata.no/>

Askeland, G.A. & Molven, O.: *Dokumenter i klientarbeid* . Oslo; Universitetsforlaget. (1998)

(5.utgave kommer jul i2006)

Level of course:

Bachelor

SOA2002 Emne 5. Forskning i eget fag

Navn:

Emne 5. Forskning i eget fag

Kode:

SOA2002

Studiepoeng:

20

Emnebeskrivelse:

Med utgangspunkt i virksomhetsområde med relevans for helse- og sosialfaglig arbeid, skal studentene velge ut og fokusere på et problemfelt innenfor de valgte virksomhetsområdene. Studentene skal innhente kunnskap om dette tema og analysere disse i lys av eksisterende faglitteratur.

Læringsutbytte:

Studentene skal når emnet er gjennomført ha tilegnet seg innsikt i hvordan et konkret helse- og sosialfaglig problem oppfattes og håndteres på et arbeidssted. Studentene skal ha ervervet seg innsikt i noen grunnleggende kunnskaper i metodiske teknikker for informasjonsinnhenting. Studentene skal kunne velge ut og bruke relevant fagkunnskap, teoretiske perspektiv til å forstå og fortolke den informasjonen de har innhentet

Undervisnings- og læringsmetode:

Forelesning, gruppearbeid og veiledning vil bli benyttet. Det legges spesielt vekt på gruppearbeid siden arbeidskrav og evaluering skal utføres som gruppearbeid

Emneeier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i sosialt arbeid

Arbeidskrav:

Studentene leverer skriftlige gruppeoppgaver, med utgangspunkt i studentenes produkter blir det framlegg i grupper.

Eksamensform:

Framlegg av gruppeoppgave i storgruppe.

Karaktersystem:

Bestått/Ikke bestått

Forkunnskaper:

Forkunnskap som for opptak til bachelor i sosialt arbeid

Sensorordning:

Ekstern sensor brukes ikke på emnet

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2008

Antall studenter:

90

Emneansvarlig:

Marit Godeseth

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Kull 2004 – 2007. År: 2006 – 2007.

Kvale, Steinar : *Det kvalitative forskningsintervju*, Norsk utgave, Oslo: Gyldendal Akademisk, (2001) :
kapittel 1, 2, 3, 4, 5, 8 og 9 = 110 sider

Kapittel 1: Intervju som forskning s. 19 – 29 = 10 sider

Kapittel 2: Intervjuet som samtale s. 30 – 40 = 10 sider

Kapittel 3: Forberedelse av en intervjuundersøkelse s. 43 – 64 = 21 sider

Kapittel 4: Etikk og intervjuundersøkelser. s 65 – 100 = 35 sider

Kapittel 5: Intervjusituasjonen s. 72 – 88 = 16 sider

Kapittel 8: 1000 – sider spørsmålet s. 111 – 120 = 9 sider

Kapittel 9: Analysemetoder s. 121 – 140 = 19 sider

Lundby Geir : *Historier og terapi – Om narrativer, konstruksjonisme og nyskriving av historier*.
Universitetsforlaget, 3. opplag 2003. Kapittel: 1, 2 , 3, 4 og 5 s. 27 – 117 = 90 sider

Pettersen, R.C. : *Problembasert læring for studenten* , Universitetsforlaget 2. utgave (2005)

= 170 sider

Obligatorisk pensum - kompendium/artikler (kjøpes Storkopi):

Kompendium:

Hærem Eva og Bente Nes Aadnesen : Barnevernets undersøkelse, Universitetsforlaget (2004)

Kapittel 2: *Forskningsprosessen og undersøkelsen – to sider av samme sak* s. 28 – 51 = 23 sider

Lundstøl John : Kunnskapens hemmeligheter, Cappelens Akademiske Forlag (1999)

Kapittel 5: *Sosialt arbeids janusansikt* s. 74 – 90 = 16 sider

Postholm, May Britt : Kvalitativ metode En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier, Universitetsforlaget.(2005)

Kapittel 6: *Skriftlig presentasjon av en kvalitativ studie* s. 107 – 125 = 18 sider

Skjervheim, Hans (1957): *Deltakar og tilskodar* , i Deltakar og tilskodar og andre essay. Aschehoug 1996 s. 71 - 87 = 16 sider

Thagaard Tove : Systematikk og innlevelse, Bergen, Fagbokforlaget (2003)

Kapittel 1: *Den kvalitative metodens egenart* s. 11 – 29 = 18 sider

Thomassen Magdalene: Vitenskap kunnskap og praksis –innføring i vitenskapsfilosofi for helse og sosialfag Gyldendal Akademisk (2006)

Kapittel 7: *Fortelle samfunnskonstruksjoner* s. 178 – 193 = 15 sider

Trost Jan : Kvalitative intervjuer, Lund: Studentlitteratur (svensk) (1997)

Kapittel 2: *Olika slag av intervjuer* s. 19 – 32 = 13 sider

Øvrelid Bjarne (2001): *Føresetnader for samtale eller: Kvifor tidlegare trailersjåfør Roger Johansen ikkje let seg vippe av pinnen når han kjem for å diskutere attføringsplanen sin* , i Samhandling i velferdsyrke av Øvrelid og Solheim, Fagbokforlaget 3. opplag 2004

s. 27 – 40 = 13 sider

Level of course:

Bachelor

VALG01 Emne 6. (Selvvalgt fellesemne for bachelor i sosialt arbeid og bachelor i barnevern)

Navn:

Emne 6. (Selvvalgt fellesemne for bachelor i sosialt arbeid og bachelor i barnevern)

Kode:

VALG01

Studiepoeng:

5

Emnebeskrivelse:

Emnet består av et antall temaer hvorav studentene skal velge ett. Hvert tema skal være relevant for den framtidige utøvelsen av sosialt og barnevernfaglig arbeid. Temaene vil være en fordypning eller ny kunnskap innenfor faget.

Læringsutbytte:

Studentene skal når emnet er gjennomført, ha fått utvidet kunnskap om et faglig relevant tema.

Tverrfaglig gruppearbeid vil være en vesentlig del av emnet. Kunnskap om ulike tilnæringsmåter vil derfor ha et fokus i så vel undervisning som framlegg.

Undervisnings- og læringsmetode:

Emnet skal gjennomføres i seminarform med grupper på ca. 30 – 40 studenter. Det vil bli brukt forelesninger, oppgaver og veiledning på gruppearbeid. Oppgaver forutsettes løst i tverrfaglige grupper.

Minst et tema skal undervises på engelsk. Resten norsk

Emneier:

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i Sosialt arbeid og Barnevern

Arbeidskrav:

Ingen obligatorisk arbeidskrav uten om tilstedeværelse.

Eksamensform:

Refleksjonsnotat med muntlig framføring i grupper

Ny eksamen dvs. Ny presentasjon av arbeidet innen 2 uker

Karaktersystem:

Bestått/Ikke bestått

Forkunnskaper:

Studentene må være i rute i sitt bachelorstudium i hhv sosialt arbeid og barnevern. Dvs. at alle tidligere eksamener må være bestått.

Sensorordning:

Ekstern sensor brukes ikke på emnet

Semester:

Vår

Lengde:

3 uker (første gang våren 2007)

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2007

Antall studenter:

160

Emneansvarlig:

Studieleder på hhv bachelor i sosialt arbeid og barnevern

Undervisningsspråk:**Obligatorisk pensum:****Tema: Crosscultural communication**

Hogg Michael A. and Vaughan Graham M. 2005 . Social Psychology. London: Pearson/Prentice Hall

- Chapter 5 Attitudes 46 pages
- Chapter 6 Attitude change 41 pages
- Chapter 10 Prejudice and discrimination 40 pages
- Chapter 14 Communication 38 pages
- Chapter 15 Culture 20 pages

I kompendium (kjøpes Storkopi)

Weihe Hans-Jørgen Wallin 2005.. Language, identity.....in Huse Patrick 2005. Intimate Absence, Skåbu: Delta Press

9 pages

Tema: Tverrfaglig samarbeid

Lauvås, Kirsti og Lauvås, Per (2004)" *Tverrfaglig samarbeid - perspektiver og strategi* " Oslo: Universitetsforlaget, 2.utgave. **Hele boken minus del 1, som allerede er på pensum** . (ca.190 s)

I kompendium (kjøpes Storkopi)

Glavin K & Erdal B(2000) ” *Tverrfaglig samarbeid i praksis – til beste for barn og unge i Kommune-Norge* ” Oslo; Kommuneforlaget. **Kapitel 3 Lovverkets muligheter og begrensninger s.47-57** (10 sider)

Tema: Vold, motstand og forsoning

I kompendium (kjøpes Storkopi)

- Arendt, Hanna.1971 *Vold i vår tid*. oversatt av Erik Gunnes. Cappelen's upopulære skrifter. Oslo: Cappelen.Kap 2. - 21 s.
- Bourdieu, Pierre. 2000 *Den maskuline dominans*. Oversatt av Kunt Stene Johnsen. Oslo: PaxKap 1 - 46 s.
- Farmer, Paul. 2004 An Anthropology of Structural Violence. *Current Anthropology*. 45 (3): 305-325.20 s.
- Finkler, Kaja . 1997 Gender, Domestic Violence and Sickness in Mexico. *Social Science and Medicine*. 13 s.
- Foucault, Michel. 1980 *Power/Knowledge. Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. Kap. 9. Colin Gordon (ed) New York: Pantheon Books. - 14 s.
- Moshuus, Geir. 2007 Konge og taper: Historien om Vat. I: *Grenser for kultur*. Øivind Fuglerud og GT (red). Oslo: Pax. - 18 s.
- Scheper-Hughes, Nancy. 1988 The Madness of Hunger: Sickness, Delirium, and Human Needs. *Culture, Medicine and Psychiatry*. 12(4):429-458. - 29 s.
- Scheper-Hughes, Nancy and Margareth Lock . 1987 “The Mindful Body: A prolegomenon to future work in medical anthropology.” *Medical Anthropology Quarterly* 1:1-36. - 36 s.
- Schröder, Ingo W. og Bettina E Schmidt . 2001 Introduction: Violent Imaginaries and Violent Practices. In: *Anthropology of Violence and Conflict*. Bettina E Schmidt and Ingo W. Schröder (eds) London: Routledge. - 24 s
- Young, Donna J.. 1996 Remembering Trouble: Three Lives, Three Stories. In: *Tense Past. Cultural Essays in Trauma and Memory*. Paul Antze and Michael Lambek (eds). New York: Routledge. - 20 s.

Tema: Megling av konflikter i profesjonelt arbeid

- Beck, Don E. & Cowan, Christopher C. (1996): *Spiral Dynamics: Mastering values, leadership, and change: exploring the new science of memetics* . Cambridge, Mass.: Blackwell. Kap 1 – 5, 100 sider.
- Ulleberg, Inger (2004): *Kommunikasjon og veiledning*. Oslo: Universitetsforlaget a.s. Del 1 81 sider.

I kompendium (kjøpes Storkopi)

- Ekeland, Thor - Johan (2004): Konflikt og konfliktforståelse. Oslo: Gyldendal forlag a.s. Kap 8: Mekling. S 196 - 215, 20 sider. (Andre deler av boka kan gjerne leses.)
- kommer mer ...

Level of course:

Bachelor

SOA2003 Emne 7. Fordypningsoppgave

Navn:

Emne 7. Fordypningsoppgave

Kode:

SOA2003

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

Studentene skal skrive en individuell fordypningsoppgave over et selvvalgt, faglig relevant tema. Oppgaven skal bygge på studentenes samlede læringsprosess knyttet til både teori og praksis. De skal i oppgave vise at de har evne til å vurdere yrkesfaglige problemstillinger og anvende viten fra utdanningens kunnskapsområder

Læringsutbytte:

Gjennom arbeidet skal studentene få erfaring i selvstendig tenkning og problemløsning på et faglig og metodisk grunnlag. De skal utvikle forståelse for betydningen av teori- og metodeutvikling og få et analytisk forhold til teori, praksis og yrkesrolle. Gjennom oppgaven skal studentene dokumentere at de behersker en strukturert og analytisk skriftlig framstilling av et faglig emne, samt at de har evne til kritisk refleksjon.

Undervisnings- og læringsmetode:

Oppgaven er et individuelt studentarbeid. Ved oppstarten vil det bli gitt forelesninger om hvordan en fordypningsoppgave skal skrives. Underveis vil det bli gitt tilbud om individuell veiledning innenfor nærmere angitte rammer

Emneeier:

BA Sosialt arbeid

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i sosialt arbeid

Arbeidskrav:

Det er ingen arbeidskrav knyttet til emnet

Eksamensform:

Individuelt skriftlig fordypningsoppgave. Fordypningsoppgaven evalueres av intern og ekstern sensor. Arbeidet skal forsvares muntlig.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Sensorordning:

Ekstern sensor vurderer alle besvarelser på emnet

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2008

Antall studenter:

90

Emneansvarlig:

Studieleder Inger Karin Norbye

Undervisningsspråk:

Norsk

Level of course:

Bachelor